

Huesvamlignende svampe

Huesvampe er som regel små, ret skrøbelige eller noget seje lamelsvampe med hvidt sporestøv. De fleste arter har en klokkeformet hvælvet hat, men de bliver ofte mere flade eller endda lidt tragtformede med alderen. Lameltilhæftningen kan have alle former, undtagen helt fri. Lugt og slimethed er vigtige karakterer, og allerede ved indsamlingen er det vigtigt at notere sig, om frugtlegemerne har en speciel lugt (fx ræddikeagtig, jodagtig eller nitrøs), samt om dele af frugtlegemet er slimet eller indeholder en hvid eller farvet saft.

Huesvampene har ofte glatte, amyloide sporer samt glatte, vortede eller fingrede ægycyster.

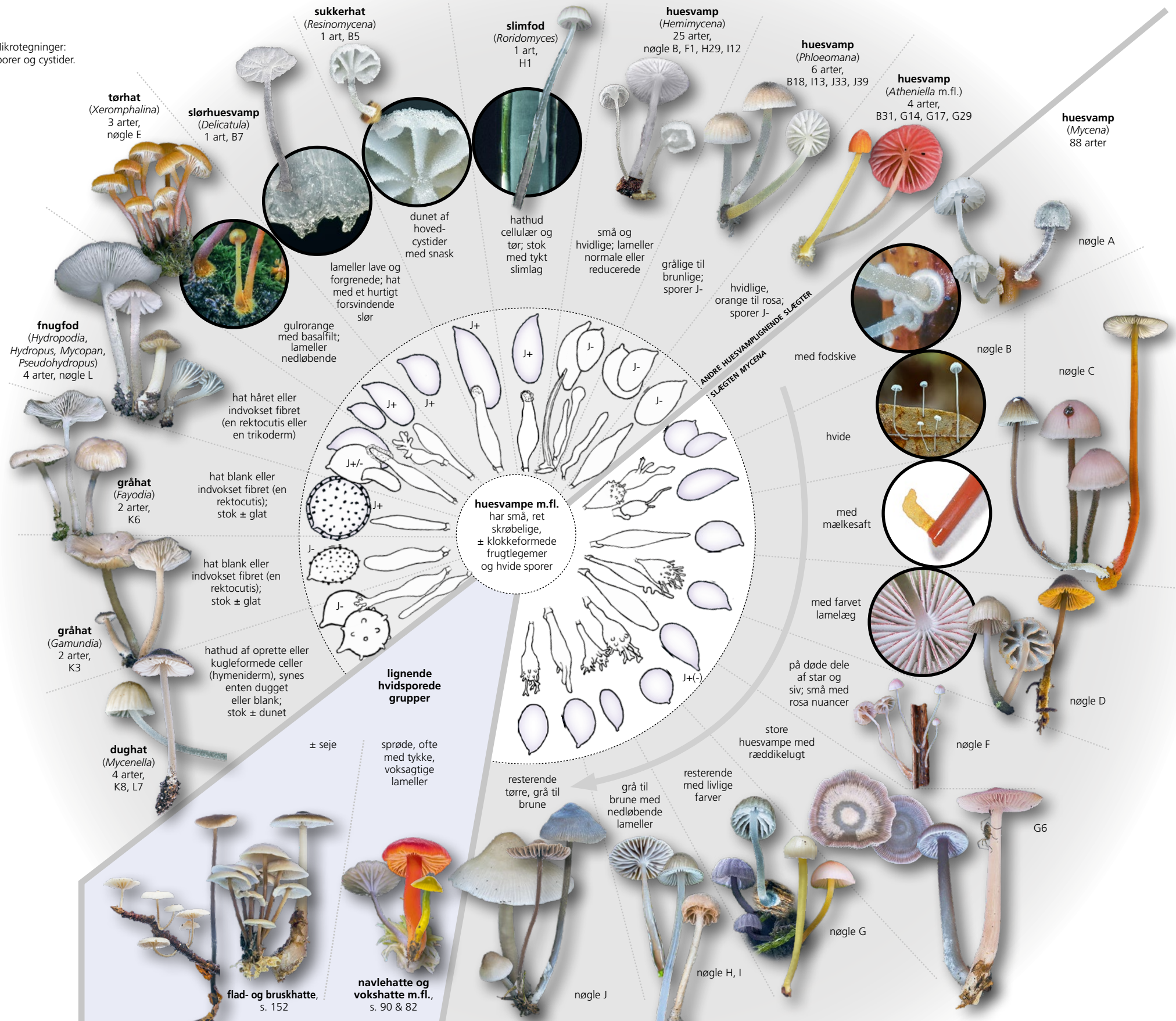
Huesvampene vokser typisk på blad- eller nåleførne, på urter eller på ved.

Udover selve slægten huesvamp (*Mycena*) er der i Danmark en flok meget lignende slægter. Størst er slægten *Hemimycena*, der på dansk også hedder huesvamp. Disse har aldrig amyloide sporer, og frugtlegemerne er små til meget små og oftest hvide. Hos nogle arter kan frugtlegemerne være helt reducerede til blot en lille stok og en skiveformet eller klokkeformet hat uden lameller, og de danner herved et bindeled til hængeskålene (s. 714).

LIGNENDE GRUPPER:

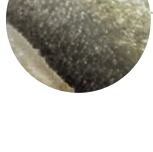
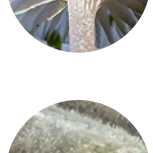
- navlehatte (*Omphalina* m.fl.) og vokshatte (*Hygrocybe* m.fl.) med nedløbende lameller har ikke-amyloide sporer og normalt ingen ægycyster; se s. 82 & 90.
- flad-og bruskhatte (*Gymnopus*, *Marasmius* m.fl.) er oftest noget eller meget sejere og sporerne er ikke-amyloide; se s. 152.
- rødblade (*Entoloma*) har grårosa sporestøv og facetterede sporer; se s. 236.
- glanshatte (*Panaeolus*) har sortbrunt sporestøv; se s. 335.
- brunsporede småsvampe (LBMs) har gråbrunt til rustbrunt sporestøv; se s. 372.

Mikrotegninger:
sporer og cystider.

unavngivne elementer
på mikrotegningerne er
ægcytider

Nøgle til grupper af huesvampe

-
1. Stokbasis med fodskive

2. Hat rent hvid (□), uden grå striber eller mørk midte, men eventuelt gulnende ved tørring

3. Med hvid, orangegul eller brunrød saft (især let at se ved stokbasis på helt friske eksemplarer i felten)

4. Lamelæg farvet (gul, brun, rødlig, purpur, etc.)

5. Stokbasis med en tot af ± gulbrun (■) filt; lameller nedløbende eller meget bredt tilhæftede

6. Direkte på døde dele af star og siv i fugtige naturtyper; frugtlegerne små og ofte med svage rosa toner og ± nedløbende lameller

7. Hat og/eller stok kulørt (gullig, orange, rødlig, vinrød, orangebrun, gulbrun, rødlig, blålig eller grønlig – ■■■■■■■■■■)

8. Med slim på hat eller stok

9. Lameller ± nedløbende

10. Sporer ornamenterede

11. Lameller uden store fladecystider

nøgle A

nøgle B

nøgle C

nøgle D

nøgle E

nøgle F

nøgle G

nøgle H

nøgle I

nøgle K

nøgle J

nøgle L

Stokbasis uden fodskive, men basis kan være forsynet med en krans af hvide eller farvede hår

Hat ikke rent hvid

Uden farvet saft, men eventuelt med rigelig vandklar væske

Lamelæg af samme farve som fladen eller lysere

Stokbasis uden gulbrun filt, men eventuelt med hvidlige hår; lameltilhæftning variabel

Ikke direkte på døde dele af star eller siv; udseende anderledes

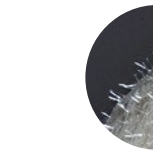
Frugtlegerne gråligt eller mere dæmpet brunligt (■■■■■) uden kulørte dele (lamellerne kan dog blive lyserøde med alderen, og hat og stok kan få rødbrune pletter)

Helt uden slim

Lameller næsten frie, smalt eller bredt tilhæftede eller udrandede til noget buet nedløbende (æg konveks)

[gråhat og dughat (*Fayodia*, *Gamundia* og *Mycenella* p.p.)]

Lameller med 20-100 (-160) µm store fladecystider, der eventuelt kan ses med en stærk lup

[dughat (*Mycenella* p.p.), fnugfod (*Hydropodia*, *Hydropus*, *Mycopan*, *Pseudohydropus*)]
-
-
- Nøgle A – stok med fodskive
-

1. Med blå farver på hat, stok eller fodskive

2. Hat med udstående, tykvæggede, lange cystider (hår). Frugtlegerne gråligt; hat 3-8 mm bred; stok med lange tykvæggede hår; sporer 7,5-10,5 x 3,8-4,7 µm, ikke-amyloide; på førne i løv- og nåleskov; meget sjælden

3. Hat med korte pigge sammensat af bundter af hyfer, i det mindste på midten af hatten

4. Fodskive uden markante striber; ægcystider med få, tynde udvækster. Med pigge over hele hatoverfladen; hat 0,5-4 mm bred, hvidlig; sporer 8-10 x 4-6 µm, utydeligt amyloide; på bladførne; meget sjælden

5. Hat nærmest plisseret som en blæk- eller hjulhat; ægcystider fraværende. Hat 4-10 mm bred, lyst gråbrunt tonet; sporer 6-8,5 x (3-) 3,5-4,5 (-5) µm, amyloide; på diverse førneelementer, fx forveddede galler, ellerakler mv.; ej DK (sydlig)

6. På blade, især eg; stokbasis med lille opsvulmning

7. Fodskive meget lille

8. Hat med både kantede til stjerneformede og afrundede, løse og vortede celler (svøbresten); ægcystider uden langt udtrukket næb. Hat op til 3 mm bred, først dækket af gråligt pudder, siden hvidlig; sporer 7,3-10,2 x 3,9-5,5 µm, amyloide; stok med 9-142 x 4,5-16 µm lange kølleformede, finvortede hår; med øskner ved basidiernes basis; på blade, haser og nødder af hassel; DK?

9. Basidier 2-sporede; spore-Q 1,4-1,7; fodskivens hyfer uden vorter og udvækster. Hat 2-5 mm bred, tæt pudret, hvidlig; basidier for det meste 2-sporede; sporer 8-10,5 x 4,5-6 µm (2-sp.), amyloide; med øskner; på førne af al slags, men også på bark på stående træer; meget almindelig

10. På siv og andre enkimbladede kær- og sumpplanter; lamelæg med aftrækkelig slimet tråd; sporer ikke-amyloide. Hat 2-8 mm bred, grålig, hathud slimet og aftrækkelig; sporer 7,5-11 x 4-5 (-6) µm; ægcystider med uregelmæssige, opsvulmede vedhæng; almindelig

se G2

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Uden blå farver

langhåret huesvamp (*Mycena aciculata*)

Hat uden udstående, tykvæggede hår

Fodskive udpræget furet-stribet; ægcystider ofte med nogle få opsvulmede vedhæng. Mest med pigge mod midten af hatten; hat 4-10 mm bred, hvidlig til lidt gråtonet; sporer 7,5-10,5 x 3,5-5 µm, amyloide; på bladførne, både løv og nål; almindelig

fureskivet huesvamp (*Mycena stylobates*)

se frynseskivet huesvamp (*Mycena mucor*), pkt. 12

På andre substrater og/eller med anden stokbasis

Fodskive markant og flad

Mycena amoena

hat kun med afrundede, løse og vortede celler; nogle af de vortede ægcystider med langt udtrukket næbbagtig forlængelse

pudret huesvamp (*Mycena tenerrima*)¹

Basidier 4-sporede; spore-Q 1,9-2,3; fodskivens hyfer med vorter og udvækster. Hat 1,5-3 mm bred, tæt pudret, hvidlig; sporer 8-10,5 (-11) x (3,5-) 4-5,3 µm, amyloide; stort set uden øskner; på hasselnødder; DK?

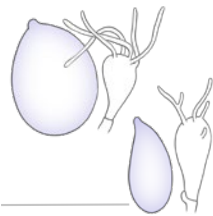
nødde-huesvamp (*Mycena nucicola*)

siv-huesvamp (*Mycena bulbosa*)

På andre substrater; lamelæg tør; sporer amyloide
-
-
-
-
-
-
-
1. Det er vist, at flere arter er involveret, men de er ikke tilstrækkeligt afklarede til at kunne udnøgles. Status af materiale med svagt farvet pudder ikke afklaret.

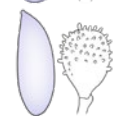
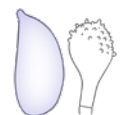
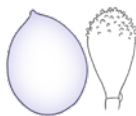

11. Fodskive markant radiært furet
se fureskivet huesvamp (*Mycena stylobates*), pkt. 4
Fodskive uden markante radiære furer 12
12. På ± mosdækket løvtræsbark; sporer næsten-kugleformede, 8-11,5 x 6,5-11 µm. Hat 2-7 mm bred, overflade fint dunet; lugt nitros; ægcystider med få, lange, tynde vedhæng; hist og her, især nær kysten
dunskivet huesvamp (*Mycena clavularis*)
På bladforme, mest eg; sporer ellipsoidiske, 7-12 x 3-4,5 µm. Hat 1-4 mm bred, overflade næsten glat; ægcystider med få tynde vedhæng; ret sjælden eller overset
frynseskivet huesvamp (*Mycena mucor*)

Nøgle B – hat og som regel også stok rent hvid

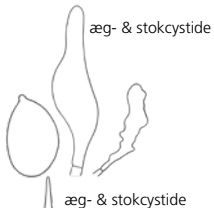
1. Frugtlegerer meget store, hat over 30 mm bred, med kølleformet stok og kraftig ræddikelugt
hvid form af rosa huesvamp (*Mycena rosea*), G6
Frugtlegerer mindre, stok ± cylindrisk, lugt med eller uden ræddikekomponenter 2
2. Sporer amyloide 3
Sporer ikke-amyloide 10
3. Især stokbasis ved brydning med hvid saft
Mycena galopus f. *candida*, se G6
Uden hvid eller farvet saft ved såring 4
4. Hat- og stokoverflade grynet-pudret til fint håret (lup!) 5
Hat og stok ± glat, evt. meget spredt håret 7
5. Stok kort; fortrinsvis på enkimbladede urter, men fx også på brombærstængler. Hat 1-3 (-5) mm bred; stok hvid; sporer 8,5-14 (-16,5) x 4-6 (-6,5) µm; hatcystider med hoveder; ret almindelig
sukkerhat (*Resinomyces saccharifera*)
Stok ofte relativt lang; på ved, bark og forveddede frugter 6
6. Sporer næsten-kugleformede. Hat 2-6 mm bred; stok næsten lådden af udstående hår, helt uden fodskive; sporer 6-10 x 6-8 µm; ægcystider af pindsvinetypen; på løvtræsbark; meget sjælden
dunet huesvamp (*Mycena corynephora*)
Sporer ellipsoidiske se A8
7. Lameller lave og markant forgrenede; hat med overhængende kant (slør); på ± fugtig jord og forrådnethed, også i lave pilekrat. Sporer 6,5-9 x 4-5 µm; uden ægcystider; ret almindelig
slørhuesvamp (*Delicatula integrilla*)
Lameller normale uden markante forgreninger; hat ikke med overhængende kant; på bark eller blade 8
8. Hat over 4 mm bred
hvide former af normalt farvede arter (kan ikke nøgles)
Hat op til 4 mm bred 9
9. Lameller nedløbende; stok aldrig grålig øverst. Hat 0,5-2,5 (-4) mm bred; sporer 9-11,8 x 3,5-5,5 µm (4-sporet form), noget større hos 2-sporet form; ægcystider af pindsvinetypen; på egeblade (udelukkende?); hist og her
egeblads-huesvamp (*Mycena polyadelpha*)
Lameller smalt til bredt tilhæftede; stok som ung typisk grålig øverst. Hat 1-3 mm bred; sporer 8,5-11,5 (-13-5) x 2,8-4,5 µm; ægcystider af pindsvinetypen; især på bølgeblade, men også kendt fra pil og eg; meget almindelig
trådfin huesvamp (*Mycena capillaris*)

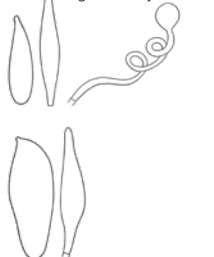
10. Sporer kugleformede til næsten-kugleformede 11
Sporer mere aflange, Q højere 12
11. Sporer (5,5-) 6-7,5 (-8) x 5-6,5 (-7) µm; æg-/fladecystider variable, glatte, ofte med langt udtrukket næb. Hat 2-6 mm bred, ± puklet-klokkeformet, overflade dunet; beskrevet fra tagrør (*Phragmites*), men også rapporteret fra vådt liggende småpinde; ej DK eller overset
Hemimycena subglobispora
Sporer (7-) 8-9 (-11) x 6,5-8 (-9) µm; ægcystider kølle- til bredt flaskeformede; på ± mosdækket løvtræsbark på stående, levende træer
se hvidlig huesvamp (*Phloeomana alba*), I13
12. Ved basis af levende kulsukker (*Symphytum*); ofte knippedannende. Hat 5-15 (-20) mm bred; lameller normalt udviklede; sporer 8-11 x (3-) 4-5 µm, Q ca. 2,1, ± tenformede; æg- og stocystider ± spidst flaskeformede; sjælden eller overset, østlig
kulsukker-huesvamp (*Hemimycena candida*)
På andre substrater, eventuelt på døde blade af kulsukker 13
13. På jord eller meget forrådnethed 14
På andre substrater, fx nåledække, løvtræblade, urtestængler, bark og ikke særligt nedbrudt ved, af og til på næsten begravede førneelementer 15
14. Hat 3-7 mm bred; sporer (8,5-) 9-11,5 (-14) x (4-) 4,5-6 µm, Q 1,9-2,1; i haver, parker og skove, ikke sumpede steder; sjælden eller overset
faldskærms-huesvamp (*Hemimycena ignobilis* var. *ignobilis*)
Hat op til 1,5 mm bred; sporer 7-9 x 3-4 µm. På jord i haver m.v.; ej DK eller overset
Hemimycena ignobilis var. *liliputeana*
15. Med flere end 12 hele lameller 16
Med færre end 12 hele lameller (eventuelt helt uden lameller) 21
16. På bark eller groft ved; frugtlegerer kan være dækket af dråber 17
På mindre førne, ikke mindst nåledække; uden eller med moderat forekomst af dråber 18
17. Lameller ret dybe; typisk ved basis af levende træer, ofte i mos; uden eller med få dråber; stocystider ± kølleformede med bølget omrids. Hat 2,5-15 mm bred, hvid til gultønt; ægcystider flaskeformede med afrundet top; sporer 6,5-9,5 x 4,7-6,2 µm; basidier 2-sporede, uden øskner; hist og her
bleg huesvamp (*Phloeomana minutula*)
Lameller lave; på rådden bark; hele frugtlegeret med små dråber fanget i hårene; stocystider spiralsnoede med opsvulmet top. Hat 2-7 mm bred, hvid; cystider (hår) på hat spiralsnoede med opsvulmet top; sporer (8,5-) 9-11 x 2,5-4,5 µm; ægcystider sylespidse; basidier 2-4-sporede; med øskner; ret sjælden
snohåret huesvamp (*Hemimycena tortuosa*)
18. Med flere end 28 hele lameller; hatcystider tenformede. Hat 5-30 mm bred, hvid til en anelse gullig; sporer (10-) 10,5-13,5 x 3,7-5 (-5,5) µm, ikke-amyloide; ægcystider smalt flaske- til tenformede; med øskner; ofte på førneelementer med tæt jordkontakt, på muldbund; hist og her
tætbladet huesvamp (*Hemimycena cucullata*)
Med færre end 28 hele lameller; hatcystider med hovedformet top eller stort set fraværende 19
19. Hathud med mange udvækster, eventuelt med få korte, tykvæggede, spidse cystider se *Hemimycena pseudocrispula*, pkt. 27
Hathud med cystider med hovedformet top 20

æg- & stocystide

æg- & stocystide

20. Sporer 6-8 x 2,5-3,5 µm; med markante fladecystider med opsvulmet top, ingen eller få ægcystider; stokbasis ± glat. Hat (5-) 10-20 (-25) mm bred; typisk fugtige steder på diverse førneelementer; meget sjælden eller overset **råhvid huesvamp** (*Hemimycena pseudolactea*)
 Sporer (7,5-) 8,5-11 (-13) x 3-5 µm; uden fladecystider; ægcystider tætstil-
 lede, bowlingkegleformede; stokbasis håret. Hat (3-) 6-14 (-25) mm bred;
 basidier mest 2-sporede; fortrinsvis på nåledække, sjældent på fx bøge-
 blade; almindelig **mælkehvid huesvamp** (*Hemimycena lactea*)

21. Med spiralsnoede cystider (hår) med markante hoveder på især stokken.
 Hat 1-7 mm bred; sporer 6,5-9,2 x 4-5,4 (-5,8) µm, ± citronformede; æg-
 cystider med hoveder; på bark, også på stående træer; meget sjælden
 hovedhåret huesvamp (*Hemimycena cephalotricha*)
 Uden spiralsnoede cystider (hår) med hovedformede spidser 22

22. Stok og eventuelt hatoverflade med ± tykvæggede cystider (hår) 23
 Stok og hat uden tykvæggede hår, men eventuelt med tyndvæggede
 cystider 30

23. Spore-Q ca. 4,4; med knortede tykvæggede stok- og hatcystider. Hat
 3-6 mm bred; lameller veludviklede; sporer 12-16,5 x 2,5-4 µm; på
 græsforne mv.; meget sjælden eller overset
 langsporet huesvamp (*Hemimycena stiriispora*)
 Spore-Q under 3,5; med mere regelmæssige og tilspidsende stok- eller
 hatcystider; sporer anderledes 24

24. Cystider kun tykvæggede ved basis, ofte med slimbælægning øverst.
 Hat 2-8 mm bred; med 10-11 hele, buet nedløbende lameller; sporer
 (9-) 10-14,5 (-15) x (3,5-) 4-5 (-5,5) µm; med ± tenformede ægcystider
 af samme længde som basidier; hathud med grove udvækster; meget
 sjælden og dårligt kendt, eventuelt overset
 pletfri huesvamp (*Hemimycena subimmaculata*)
 Cystider tykvæggede i hele længden, med eller uden slimbælægning 25

25. Med korte (under 20 µm lange) eller ingen hatcystider 26
 Med lange, tykvæggede hat- og stokcystider (hår); lameller ofte redu-
 cerede eller manglende 28

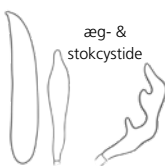
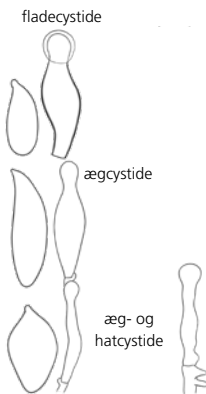
26. Med markante hatcystider. Hat 0,3-0,7 mm bred; lameller næsten fravæ-
 rende; sporer 10-13 x 3-3,5 µm; cystider med ± tydelig slimbælægning; på
 urter (kendt fra storkenæb); ej DK eller overset **Hemimycena tenella**
 Uden markante hatcystider, eventuelt med koralloide elementer 27

27. Basidier 2-sporede, uden øskner. Hat 2-5 mm bred; med få veludvikle-
 de lameller; med spredte ægcystider; sporer 9-13 x 3,4-4 µm, Q ca. 2,86;
 typisk (altid?) på rådne hestehov-blade; meget sjælden eller overset
 hestehov-huesvamp (*Hemimycena crispuloides*)²

- Basidier 4-sporede, med øskner. Hat 2-10 mm bred; lameller ret velud-
 viklede; sporer 8-11,5 x (3,5-) 4-5,5 µm; stokcystider tykvæggede, op til
 50 µm lange; på diverse førne, e.g. urterester; ej DK
 urte-huesvamp (*Hemimycena pseudocrispula*)

28. Basidier 2-sporede og sporer 10-16 x 3,5-5 µm, Q 2,8-3,2. Hat 0,5-5 mm
 bred; lameller fraværende eller som få lave lister; hathud med korte ud-
 vækster og op til 100 µm lange, tykvæggede cystider (hår); stok ligeledes
 med tykvæggede hår; mest på førne fra enkimbladede, men også på løv-
 træblade, gerne fugtige steder; ret sjælden, men formodentlig overset
 bladløs huesvamp (*Hemimycena subtilis*)

- Basidier 2-4-sporede; sporer 6,5-8,5 (-11) x 4-4,5 (-5,5) µm, Q 1,6-1,8
 [håret huesvamp (*Hemimycena crispula*)] 29

29. Basidier 2-sporede. Hat 2-4 (-10) mm bred; lameller reducerede til
 lave medløbende lister; sporer 6,5-8,5 (-11) x 4-4,5 (-5,5) µm, Q 1,6-1,8;
 hathud med udvækster og til 70 µm lange sylspidse tykvæggede
 cystider (hår); stok ligeledes med tykvæggede cystider; på diverse
 førne; hist og her, men overses let
 håret huesvamp (*Hemimycena crispula* var. *crispula*)
 Basidier 4-sporede. Ej DK **Hemimycena crispula var. *tetraspora***

30. Lugt nitros 31
 Lugt ubetydelig 32

31. Med veludviklede lameller; med ægcystider; sporer 7-9 x (3,5-) 4,5-
 5,5 (-6) µm, Q 1,7-1,9. Hat 4-16 mm bred; ægcystider flaskeformede,
 undertiden med ± tydelige hoveder; hathud med små udvækster; på
 diverse urtestængler, ofte i højstaude samfund; ret almindelig
 nitros huesvamp (*Atheniella delectabilis*)³

- Med få og korte lameller, der typisk ikke når hatranden; uden æg- og
 fladecystider; sporer 8,5-9 x 2,5-3 µm, Q ca. 3,4. Hat 0,5-2 mm bred;
 hathud med små udvækster; på bladforne (bøg, pil m.v.); sjælden eller
 overset **stikkende huesvamp** (*Hemimycena nitriolens*)

32. Hat- og stokcystider med et lille hoved øverst 33
 Cystider anderledes 34

33. Med ægcystider. Sporer 9-12,5 x 3-3,5 (-4) µm; på rødder og plante-
 rester; ej DK **Hemimycena mauretanica var. *cystidiata*
 Uden ægcystider. Hat 0,5-2 mm bred; sporer 6,5-8 x 2-4 µm; på diverse
 førne; ret sjælden eller overset
 Hemimycena mauretanica var. *microcephala***

34. Med korte, lidt bowlingkegleformede stokcystider; på mangeløv (og
 andre bregner?). Hat 1-2 (-5) mm bred; sporer (7-) 9-11 x 2,5-3 µm, Q
 3,5-4; ægcystider ± bølgede, med lille hoved; hathud ± hymeniform,
 med korte cystideagtige elementer; sjælden eller overset
 mangeløv-huesvamp (*Hemimycena gypsella*)
 Med anderledes cystider og ikke på mangeløv 35

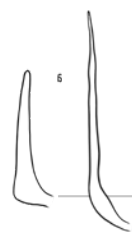
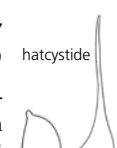
35. Nærmest trompetformet og stort set uden lameller; på græsstrå og
 blade. Hat 2-8 mm bred; sporer 8-12 x (2,5-) 3-4,5 µm, Q 2,7-3,4; stok-
 cystider ret korte, af variabel facon; hathud med udvækster og korte
 cystider; formodentlig ret almindelig
 trompet-huesvamp (*Hemimycena epichloe*)
 Frugtlegerne ikke udpræget trompetformet, med eller uden veludvik-
 lede lameller; normalt ikke på græsstrå 36

36. Spore-Q under 3 37
 Spore-Q over 3 39

37. Sporer 5-7,5 x 2,7-4 µm, Q 1,9-2. Hat 1,5-5 mm bred; lameller ret vedud-
 viklede; med lange tilspidsede nedadtil meget opblæste cystider (hår) på
 hat og stok; med øskner og 4-sporede basidier; på diverse førne; meget
 sjælden eller overset **spidshåret huesvamp** (*Hemimycena substellata*)
 Sporer længere; Q højere 38

38. Uden ægcystider
 se stikkende huesvamp (*Hemimycena nitriolens*), pkt. 31
 Med grove, stærkt forgrenede cystider på hat, stok og lamelægge. Hat
 2-13 mm bred; lameller veludviklede; med øskner; sporer 7,5-9 (-10)
 x 2-4,5 µm, Q 2,3-2,7; på diverse førne, inkl. ved; meget sjælden eller
 overset **pikkel-huesvamp** (*Hemimycena crispata*)

æg-cystide

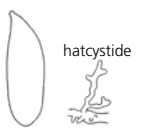
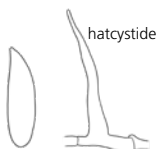

2. I typebeskrivelsen angives 4,2-6,5 µm brede sporer med Q 1,9-2.

3. I følge litteraturen findes der også lyse former af den lille kvist-huesvamp (*Phloe-
 eomana speirea*) med svagt nitros lugt.

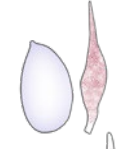
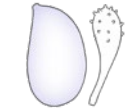
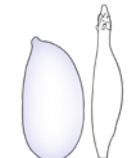
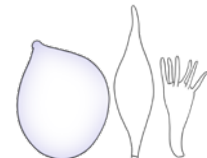

39. Hathudshyfer uden udvækster, men med tilspidsede cystider. Hat 2-15 mm bred; sporer (7,5-) 8-11,5 (-12) x 2,5-3,5 µm, Q 3,3-3,7; stokhyfer uden udvækster; med tilspidsede cystider; på førne i løvskov og på urteførne i mere åbne habitater; formentlig sjælden, men dårligt kendt **tyndsporet huesvamp** (*Hemimycena angustispora*)
Hathudshyfer med udvækster, med eller uden cystider 40
40. Stok helt uden cystider, men overfladehyfer med korte udvækster. Frugtleger meget små; hat under 1,5 mm bred; lameller næsten fraværende; sporer 10-12 x 3-4 µm; basidier mest 4-sporede; på rådne pileblade; sjælden, men formentlig overset **dværg-huesvamp** (*Hemimycena pseudogibba*)
Stok med veldifferentierede cystider/hår 41
41. Cystider på stok og hat ikke udpræget tilspidsede og under 45 µm lange 42
Cystider på stok og hat udpræget tilspidsede og over 45 µm lange [smalsporet huesvamp (*Hemimycena mauretanica* p.p.)] 43
42. Hatcystider smalle, simple, 10-19 x 2-4 µm. Hat 2-10 mm bred; stokcystider korte med afrundet top; sporer (7-) 8-11 (-12) x 2-3 µm, Q (2,9-) 3,2-3,8 (-4,2); ægcystider 18-25 x 4,5-7 µm, kølle- til flaskeformede; mest på nåledække, men også på anden bladførne, vedstumper etc.; meget sjælden eller snarere overset **elegant huesvamp** (*Hemimycena gracilis*)
Hatcystider med udvækster, 25-40 x 6-12 µm. Hat 3-10 mm bred; stokcystider uregelmæssigt knortede, ofte i bundter, eventuelt en anelse tykvæggede; sporer 10-12,5 x 2,5-3,5 µm, Q ca. 3,7; ægcystider basidieagtige; på diverse førneelementer inklusive ved; meget sjælden eller snarere overset **undseelig huesvamp** (*Hemimycena persimilis*)
43. Basidier 2-sporede; hyfer uden øskner; uden ægcystider. Ej DK **Hemimycena mauretanica** var. **apogama**⁴
Basidier mest 4-sporede; hyfer med øskner; med eller uden ægcystider 44
44. Sporer 6,5-11 (-12,5) µm lange. Hat (0,5-) 1-2,5 mm bred; ægcystider manglende; sporer 6,5-10 x 2-3,5 (-4) µm, Q ca. 3,2; på diverse førneelementer; formentlig ret almindelig **smalsporet huesvamp** (*Hemimycena mauretanica* var. **mauretanica**)
Sporer 11,5-14 (-16) µm lange. Ellers som hovedvarieteten; ej DK **Hemimycena mauretanica** var. **megaspora**

Nøgle C – med hvid eller kulørt saft i kødet (tjek stokbasis)

1. Saft hvid, eventuelt vandet hvid (□) og siden brunende 2
Saft abrikosorange, brunrød til rødbrun (■ ■ ■) fra begyndelsen 5
2. Saft vandet hvid, brunende (stokbasis misfarves); kød bittert. Hat (3-) 5-15 mm bred; gråbrun; sporer (7,8-) 9,5-12 x 6,5-8,5 (-9) µm, amyloide; ægcystider af to typer, spidst flaskeformede eller fingrede; typisk på bark af stående løvtræer, sjældent fra begravet ved; ret almindelig **galde-huesvamp** (*Mycena erubescens*)
Saft hvid, ikke brunende; kød mildt. Hat (5-) 10-25 mm bred; sporer 10-14 x 5-6 µm, amyloide; ægcystider spidst flaskeformede, evt. gaffeldelte i spidserne; på førne; meget almindelig [hvidmælket huesvamp (*Mycena galopus*)] 3
3. Frugtleger meget mørkt, næsten sort (■ ■ ■). Hat 10-25 mm bred; stok virker meget dunet-håret; på hedeagtig jord og på brandpletter; almindelig **Mycena galopus** var. **leucogala**
Frugtlegerme hvidt, gråt til lyst læderbrunt (□ ■ ■ ■) 4
4. Frugtlegerme rent hvidt (□). Hat 10-25 mm bred; på førne; hist og her **Mycena galopus** var. **candida**
Frugtlegerme ± gråt til lyst læderbrunt (□ ■ ■ ■). Hat (5-) 10-25 mm bred; på al slags førne, dog gerne lidt surt, også i sure moser; meget almindelig **hvidmælket huesvamp** (*Mycena galopus* var. **galopus**)
5. Saft ± abrikosorange (■ ■ ■); ægcystider af pindsvinetypen. Hat (5-) 10-25 (-30) mm bred; sporer 8,5-10,5 x 5-7 µm, amyloide; på løvtræsved (stammer og pinde), typisk bøg; almindelig, dog især mod øst **gulmælket huesvamp** (*Mycena crocata*)
Saft brunrød til rødbrun (■ ■ ■ ■) 6
6. Frugtlegerme spinkelt, ikke udpræget dugget på hatten, men udpræget gennemskinneligt stribet; lamelæg altid mørkt brunrød. Hat 5-10 (-18) mm bred; sporer 8-10 (-12) x 4-6 µm, amyloide; ægcystider udpræget spidst flaskeformede, med farvet indhold; på førne og ved, både løv- og nål; meget almindelig **rødmælket huesvamp** (*Mycena sanguinolenta*)
Frugtlegerme noget kødet; hat som ung udpræget dugget og højst lidt stribet; lamelæg ufarvet eller eventuelt brunrød, især nær hatkanten. Hat 10-25 (-40) mm bred; sporer 8-9,5 x 5-6,5 µm, amyloide; ægcystider spidst flaskeformede; på løvtræsstubbe og faldne stammer, sjældent nål; almindelig **blødende huesvamp** (*Mycena haematopus*)

4. Dansk 2-sporet materiale uden øskner fra sort skæne har ægcystider – denne kombination er tilsyneladende ikke beskrevet.

1. Lamelæg purpur til purpursort () 3
Lamelæg med andre farver () 3

2. Lameller meget mørke; frugtleger med kødfulde; med ræddikelugt; hygrofan. Hat 15-50 mm bred; sporer 6-7,5 (-8) x 3,1-4,1 (-4,5) µm, amyloide; æg- og fladecystider flaskeformede med mørkt indhold; på førne, primært i bøgeskov; almindelig øst for israndslinjen, meget sjældent vest for **mørkbladet huesvamp** (*Mycena pelianthina*)
Lameller meget lyse med kontrasterende æg; frugtleger ret tyndkødede; uden markant lugt; ikke udpræget hygrofan. Hat (5-) 10-30 (-40) mm bred; sporer (7,5-) 9-12 x (5,5-) 6-8 (-9) µm, amyloide; ægcystider ± karaffelformede med bredt afrundet hoved, eventuelt med en kort sidegren, med farvet indhold; på nåletræsved og bark; ret sjældent med flest fund fra Nordsjælland **purpur-huesvamp** (*Mycena purpureofusca*)

3. Lamelæg strågul, bleggul til citrongul () 4
Lamelæg med andre farver () 6

4. Med jodagtig lugt ved udtørring; i bevoksninger af klitgræsser se klit-huesvamp (*Mycena chlorantha*), G25
Med andre lugte eller lugtløs; økologi variabel 5

5. Med jordslået, ram lugt, nederste del af stokken ± glat; ægcystider af pindsvinetypen se grågul huesvamp (*Mycena flavescens*), J59
Uden markant lugt, nederste del af stokken typisk meget håret; ægcystider flaskeformede. Hat 5-20 mm bred; sporer 8-12 (-14,5) x 4,5-6 (-6,5) µm, amyloide; på førne i løv- og nåleskov og skovbevoksede moser; ret almindelig **gulægget huesvamp** (*Mycena citrinomarginata*)

6. Lamelæg gulgrøn, olivenbrunlig eller brun () 7
Lamelæg brunlig, orange, rosa til rødlig () 10

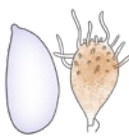
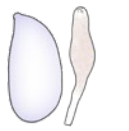
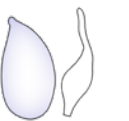
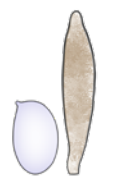
7. Lameller meget bredt tilhæftede se kantet huesvamp (*Mycena picta*), E1
Lameller smalt tilhæftede 8

8. På stammer og stubbe af nåletræ. Hat hjortebrun til lyst olivenbrun, 10-35 mm bred; lamelæg grågrøn til olivenbrun; lugt ubetydelig til en anelse nitros; sporer 9-12 (-13) x 6-7,5 µm, amyloide; især på gran; ej DK **Mycena viridimarginata**
På jord og førne i åbent græsland 9

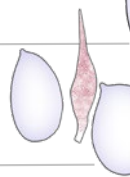
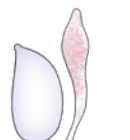
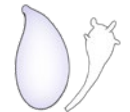
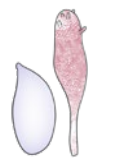
9. Lamelæg grønlig (); hat med grønne nuancer (); ved basis af grove klitgræsser; med jodagtig lugt ved indtørring se klit-huesvamp (*Mycena chlorantha*), G25
Lamelæg olivenbrunlig til brun (); hat ± brunlig til mørkt brun-rosa (); på førne i ugedsket græsland, inklusive klit-terræner; lugt af salpetersyre eller ræddikeagtig. Hat 5-15 (-20); sporer 9-11 (-13) x 5-7 µm, amyloide; ægcystider flaskeformede, men med en del udvækster og evt. forgreninger; almindelig **brunægget huesvamp** (*Mycena olivaceomarginata*)

10. Lamelæg lilla, rosa, orangegul til abrikosorange () 11
Lamelæg rødlig til brunrød () 14

11. På bregneførne; lamelæg mørkt kødrød til abrikosorange (). Sporer (7,5-) 9,5-12,5 x 4-5 µm, amyloide; ægcystider af pindsvinetypen; kan optræde i næsten rent hvide former; almindelig sent på sæsonen **bregne-huesvamp** (*Mycena pterigena*)
På andre substrater; lamelæg lyslilla, rosa eller orange () 12

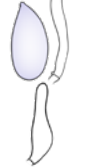
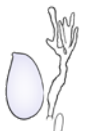
12. Lamelæg og hatrand lysende abrikosorange (■); stokbasis orange, med kraftig hårdusk. Sporer 7,5-10,5 x 4-5,5 µm, amyloide; ægycystider af pindsvinetypen, fortrinsvis på nåletræsførne, men kan optræde på anden førne; hist og her, men stort set manglende i sydlige landsdele
orangeægget huesvamp (*Mycena aurantiomarginata*)
Lamelæg og hatrand lyslilla til rosa (■ ■ ■) 13
13. Frugtlegete koralrødt til rosa (■ ■ ■); lameller tilvoksede til ± nedløbende; lamelæg koralrødt til rosa (■ ■ ■). Sporer 7,5-10 x 4-5 µm, amyloide; ægycystider kølleformede, med få korte grene eller vorter øverst; på nåledække i ± mosrig nåle-og blandskov, på nåledække; sjælden
rosenrød huesvamp (*Mycena rosella*)
Hat hvidlig grå, mest med lyslilla nuancer (♀ ■ ■ ■); lameller ± smalt tilvoksede; lamelæg ± utydeligt lyslilla (■ ■ ■). Sporer 8-12 x 4-6 µm, amyloide; ægycystider uregelmæssig kølleformede med få eller en del fingre og udvækster; på førne i skovbevoksede moser, fugtig skov m.v.; formodentlig hist og her (overses let) lyslilla huesvamp (*Mycena albidolilacea*)⁵
14. Hat lyserød (♀ ■ ■ ■) og stok gullig (♂ ■ ■ ■); i knipper på løvtræ; lamelæg eventuelt svagt tonet i rødt
se smuk huesvamp (*Mycena renati*), G19
Ikke med denne farvekombination og økologi; lamelæg normalt tydeligt brunrød til rød 15
15. Med lugt af salpetersyre. Med røde punkter på lamelfladerne (fladecystider); lamelæg rødlig; sporer 8-11,5 x 4,5-6 µm, amyloide; ægycystider flaske- til tenformede; på nåledække; ret almindelig
nåle-huesvamp (*Mycena capillaripes*)
Lugt anderledes eller manglende 16
16. Ægycystider ikke meget spidse, flaskeformede til en anelse forgrenede øverst; uden mælkesaft 17
Ægycystider ugrenede og meget spidse; som frisk med rødlig mælkesaft 18
17. Ægycystider mest noget grenede; helt overvejende på ved af nåletræer; hathudshyfer med tætstillede småudvækster. Hat (5-)10-25 (-30) mm bred; sporer 9,2-13,4 x 6,5-9,4 µm, amyloide; almindelig, dog sjældnere vest for israndslinjen rødægget huesvamp (*Mycena rubromarginata*)
Ægycystider stort set ugrenede; på grove fyrrekogler; hathudshyfer med få grove udvækster. Hat 25-40 mm bred; sporer 10,3-14 x 6-7 µm; ej DK (sydlig) fyrrekogle-huesvamp (*Mycena seynii*)
18. Hat gennenskinneligt stribet, tyndkødet, ikke markant dugget
se rødmæltet huesvamp (*Mycena sanguinolenta*), C6
Hat højst stribet i randen, ret tykkødet, markant dugget
se blødede huesvamp (*Mycena haematopus*), C6

5. Nogle danske indsamlinger kan tænkes at høre til *Mycena decora* beskrevet fra Holland, hvis dette er en god art.

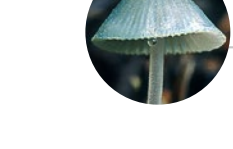
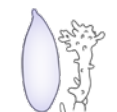
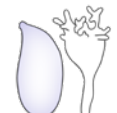
Nøgle E – med brungul hårtot ved stokbasis

1. Hat lyst brunt/mørkt gråbrunt stribet (☐☐☐), hjelmformet; lameller ekstremt bredt tilhæftede. Hat (1,5-) 3-7 mm bred; sporer 6,5-10 (-11,5) x (3,5-) 4-5 µm, amyloide; ægcystider korte, med oprette fingre; på ved og førne, gerne i fugtig skov; sjælden, men overses let
kantet huesvamp (*Mycena picta*)
Hat ± gulbrun til rødbrun (☐☐☐); lameller buet nedløbende . 2
2. På ± formuldet nåletræ, især stubbe, i store flokke og knipper. Hat 4-20 (-25) mm bred; sporer (5,5-) 6-8 (-9,5) x 3-4 µm, amyloide; ægcystider forskelligformede, til 65 µm lange; især i vinterhalvåret; sjælden, men meget stedfast, stort set fraværende vest for israndslinjen
klokke-tørhat (*Xeromphalina campanella*)
På førne i nåle- og løvskove eller på mosrig tørvejord; næppe i knipper . 3
3. Smag tydeligt bitter. Hat (5-) 10-20 (-25) mm bred; sporer 5-7 x 3-4 µm, amyloide; ægcystider variable, typisk koralagtigt forgrenede; stokoverflade besat af udpræget koraloidt forgrenede, brunlige hyfer; på nåleførne, nok især fyr på ± kalkholdig bund; sensommer til efterår; meget sjælden eller overset, kun øst for israndslinjen
bitter tørhat (*Xeromphalina caucinialis*)
Smag stort set mild . 4
4. Stok op til 1 mm tyk og opefter glat til dunet; på førne og mellem mosser i fugtige nåleskove; stokoverflade besat af udpræget koraloidt forgrenede, brunlige hyfer. Hat 5-17 mm bred; sporer 5,5-7,5 (-8) x 2,8-4,2 µm; ægcystider ± koraloidt forgrenede; meget sjælden eller overset, ikke vest for israndslinjen
mild tørhat (*Xeromphalina cornui*)
Stok over 1 mm tyk og fint håret; i løv- og nåleskove; stokoverflade med ± udragende, rette eller forgrenede, brune hår (setae) . 5
5. Hat 8-15 mm bred; stok 1-2 mm tyk; på løv- eller nåledække. Hat 8-15 mm bred; sporer 5-7,3 x 2,9-3,7 µm; ægcystider 30-80 µm lange, ± koraloidt forgrenede; stok med 30-60 x 5-10 µm lange rette, tykvæggede, brune hår; på førne under fyr, men beskrevet fra Spanien på førne i blandet ege-ene-krat; meget sjælden eller overset; eventuelt forvekslet med gulfiltet tørhat
Xeromphalina setulipes
Hat 10-30 mm bred; stok 1-3,5 mm tyk; primært på førne i næringsrige løvskove
[*Xeromphalina fraxinophila*] . 6
6. Med markante op til 75 µm lange, ofte noget grenede ægcystider. Sporer (5,5-) 6-7,5 (-9) x 3-4 (-5) µm, amyloide; i næringsrige løvskove, sjældent på nåleførne; DK? .
Xeromphalina fraxinophila* var. *macrocystidiata
Med op til 40 mm lange, stort set ugrenede ægcystider. Ellers som hovedvarietet; kendt fra bøge, elle- og poppeførne; DK?
Xeromphalina fraxinophila* var. *fraxinophila

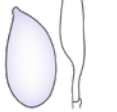
Nøgle F – små lysebrune, eventuelt lyserødt tonede arter på star- og siv

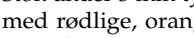
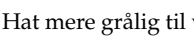
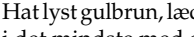
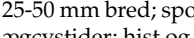
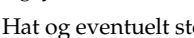
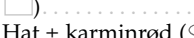
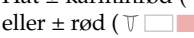
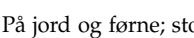
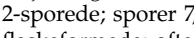
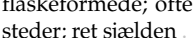
1. Sporer ikke-amyloide; cystider flaskeformede med ± rundt hoved. Hat 10-20 mm bred; basidier 2-sporede; uden øskner; sporer 7,5-9 x 5-6 µm; ± knippevoksende ved basis af lyse-siv; ej DK eller overset
Hemimycena juncicola
Sporer amyloide; cystider ± forgrenede . 2
2. Lamelæg slimet. Hat 2-5 (-8) mm bred, ± lyserødt tonet; sporer 10-12 (-15) x 3-5 µm; ægcystider bredt kølleformede med få korte til lidt grenede udvækster; sjælden
mose-huesvamp (*Mycena tubarioides*)
Lamelæg tør . 3
3. Uden øskner. Hat 1-4 mm bred, lysebrun, eventuelt med lyserødt skær; sporer 7,8-10,5 x 3,5-4,5 µm; ægcystider ± kølleformde med ret forgrenede udvækster øverst; på grove starrer, fx kær-star; sjælden eller overset, ikke kendt vest for israndslinjen
star-huesvamp (*Mycena riparia*)
Med øskner . 4
4. Basidier 4-sporede; hat med lyserøde nuancer (☐☐☐). Hat 2-7 mm bred; sporer 8-11,5 x 3,5-4,5 (-5) µm; ægcystider uregelmæssige med mange udvækster i hele længden; på star og siv; ej DK eller overset
Mycena juncicola
Basidier 2-sporede; hat brungrå til læderbrun (☐☐☐). Hat 2-5 mm bred; sporer 7,5-8,5 x 3,5-4 µm; ægcystider smalt kølleformede med lange fingrede udvækster øverst; på topstar; sjælden eller snarere overset
***Mycena ombrophila* nom. prov.**

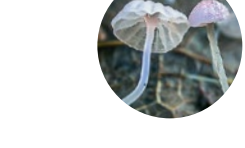
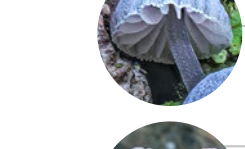
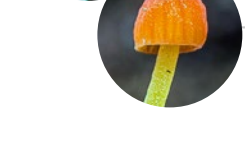
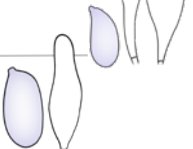
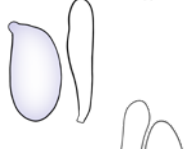
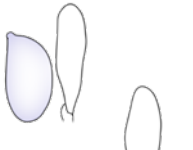
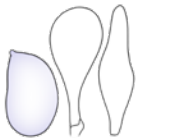

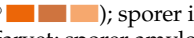
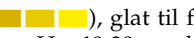
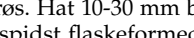
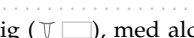
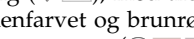
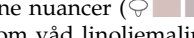
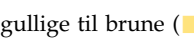
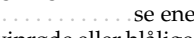
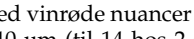
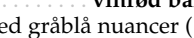
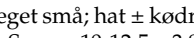
Nøgle G – livligt farvede arter

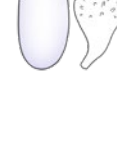
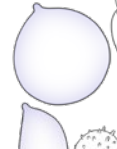
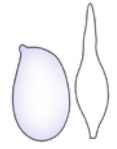
1. Med blå (☐☐☐) stokbasis (se godt efter!); hathud gelatinøs og stok dunet . 2
Uden blå stokbasis; hathud tør eller gelatinøs og stok glat eller dunet . 3
2. Hat halvkugleformet; ikke rodslående; med næsten punktformet lyssende blåt felt ved stokbasis; ægcystider med tynde og ret få vedhæng. Hat 2-5 (-10) mm bred; sporer 6,5-9 x 4-5 µm, amyloide; på nåletræsførne, fx små stykker fyrrebark i højt græs; meget sjælden
blåfodet-huesvamp (*Mycena cyanorrhiza*)
Hat kegleformet, eventuelt puklet; eventuelt rodslående; evt. med mørkeblå hat eller hatrand, og dele af den nederste del af stokken; ægcystider simpelt kølleformede. Hat 4-15 mm bred; sporer 7,5-10,5 x 4,5-6 µm, amyloide; på ved og vedrester, både nål og løv; ret almindelig
iris-huesvamp (*Mycena amicta*)
3. Frugtlegeme ± klæbrigt; lamelæg slimet; med skinnende gule til gulgrønne (☐☐☐) farver . 4
Frugtlegeme helt tørt; lamelæg ikke slimet; farver variable, men ikke skinnende . 5
4. Basidier 4-sporede; stok gul (☐☐☐) uden grønne nuancer. Hat 5-25 mm bred; sporer 8-11 x 4,5-5,8 µm, amyloide; ægcystider koraloidt forgrenede; på sur førne; almindelig
gulstokket huesvamp (*Mycena epipterygia* s.l.)
Basidier 2-sporede; stok ofte med tydelige gulgrønne (☐☐☐) nuancer. Hat 10-20 mm bred; sporer (7-) 8-10,5 (-11) x (5,5-) 6-7,5 (-8) µm, amyloide; på nåleførne og råddent ved, især i fyrreplantager; hist og her i Midt-og Vestjylland, sjælden i det øvrige land
Mycena epipterygia* var. *epipterygioides

5. Stok over 3 mm tyk; med lugt af ræddike eller cigarkassetræ (ceder); hat hygroman; ofte med rosa, lilla, gråviolette eller lædergullige farver (☞). 6
Stok under 3 mm tyk; lugt variabel; ikke eller utydeligt hygroman; ofte med rødlige, orange eller gulgrønne farver (☞). 12
6. Hat rosa; stok lysere, kølleformet. Hat kegleformet til puklet, 25-60 mm bred; lameller udrandede; sporer 7-8,5 x 4-5 µm, amyloide; æg- og fladecystider kølle- til flaskeformede, til 90 µm lange; på førne, primært i bøgeskov; almindelig øst for israndslinjen, sjældent vest for **rosa huesvamp** (*Mycena rosea*)
Hatfarve meget variabel, men ikke rent rosa; stok ± cylindrisk til noget kølleformet 7
7. Lameller nedløbende; sporer ikke-amyloide. Frugtlegemer med ± gråviolette farver; hat (5-) 10-20 mm bred; sporer 6-9 x 3,5-5 µm; uden fladecystider; ægcystider ± kølleformede; på førne, mest i løvskov, men også i nåleskov, hist og her **lillabrun huesvamp** (*Mycena pearsoniana*)
Lameller udrandede; sporer amyloide 8
8. Hat mere grålig til violet (☞). 9
Hat lyst gulbrun, lædergullig, læderbrun til rosabrun (☞). i det mindste med alderen 10
9. Med lugt af cigarkassetræ før brydning; hat meget markant zoneret i rødgrå til gråviolette farver; lameller ret mørke. Hat 15-45 mm bred; sporer (6-) 7,4-9,8 x 3,6-5,4 µm; fladecystider fraværende eller næsten fraværende, ægcystider kølleformede; på førne i næringsrige løvskove og sjældent i andre habitater; ret almindelig øst for israndslinjen, fraværende vest for **tobaks-huesvamp** (*Mycena diosma*)
Med lugt af ræddike før brydning; hat ikke udpræget zoneret, meget variabel i farven. Hat 10-50 mm bred; sporer 6-9,5 x 4-5 µm; med kølleformede flade- og ægcystider; på førne i skov og til dels i åbne land; almindelig **skær huesvamp** (*Mycena pura* s.l.)⁶
10. Stok 5-13 mm tyk; sporer over 4 µm brede. Hat gulbrun til læderbrun, 20-60 mm bred; stok hvidlig til brunrosa; sporer 6,2-11 x 4,2-6 µm; med kølleformede flade- og ægcystider; muligvis mest i åbne habitater; DK? **Mycena dura**
Stok 2-5 mm tyk; sporer under 4 µm brede 11
11. Stok lyslilla til rødgrå (☞); i åbent hedeagtigt græsland. Hat 25-50 mm bred; sporer 5,6-7,3 x 2,8-3,8 µm; med kølleformede flade- og ægcystider; hist og her **lillagul huesvamp** (*Mycena luteovariegata*)
Stok blegt læderbrun til rosabrun (☞); i løvskove. Hat 20-35 mm bred; sporer 6-8 (-9) x 3-4 µm; med kølle- til flaskeformede flade- og ægcystider; DK? **Mycena brunnea**
12. Hat og eventuelt stok karminrød til koralrød (☞). 13
Hat og stok med andre farver 15
13. Hat ± koralrød (☞), hurtigt afblegende gulligt; stok hvidlig (☞). se gullighvid huesvamp (*Atheniella flavoalba*), G29
Hat ± karminrød (☞), men blegger til hvid fra randen, stok hvid eller ± rød (☞). [rønnerød huesvamp (*Atheniella adonis*)] 14
14. På jord og førne; stok hvid (☞); hat typisk over 5 mm bred. Basidier 2-sporede; sporer 7,2-9,5 x 5-5,5 µm, ikke-amyloide, ægcystider spidst flaskeformede; ofte i moser eller på fugtige overdrev, men også andre steder; ret sjældent **rønnerød huesvamp** (*Atheniella adonis* var. *adonis*)
På småkviste og bark; stok rødlig (☞); hat typisk under 5 mm bred.

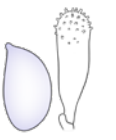
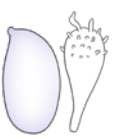

- Sporer og cystider som hos var. *adonis*; ret sjældent **Atheniella adonis** var. *coccinea*
15. Hat-, lamel- og stokoverflader med ret lange udragende hår (flaskeformede cystider; lup!); med gullige eller gråviolette farver; på bladmoser se mosnavlehat (*Rickenella*), s. 85
Uden udragende hår fra alle typer af overflader; farver variable; ikke direkte på bladmoser 16
16. Hat ± orange (☞); sporer ikke-amyloide 17
Hat anderledes farvet; sporer amyloide eller ej 18
17. Stok hvidlig, markant brunende nedefra, rodslående. Hat 4-20 (-30) mm bred; sporer 7-9,5 (-10,5) x 5,5-7 µm; ægcystider flaskeformede; på leret bund i løvskove; sjældent og kun øst for israndslinjen **abrikos-huesvamp** (*Atheniella leptophylla*)
Stok gul, ikke brunende, normalt ikke rodslående. Hat 2-6 (-10) mm bred; sporer 8,5-11 x 3,5-5 µm; ægcystider flaskeformede; på små stykker ved og bark i førnelaget, ofte dybt i nældebevoksninger etc., almindelig, mindre hyppig mod vest **orange huesvamp** (*Mycena acicula*)
18. Knippevoksende, med mange frugtlegemer 19
Enligt voksende eller i meget små knipper 20
19. Stok gullig (☞), glat til fint dunet; hat blegt koralrød (☞); lugt nitros. Hat 10-30 mm bred; sporer 8-10 x 5-6 µm, amyloide; ægcystider spidst flaskeformede; på løvtræsstammer; især mod sydøst i landet, her lokalt almindelig, gerne midt om sommeren, fraværende vest for israndslinjen og i det meste af Jylland **smuk huesvamp** (*Mycena renati*)
Stok først hvidlig (☞), med alderen nedefra kanellbrun til messinggul til ferskenfarvet og brunrød (☞), fint frugtet; hat med gråbrune nuancer (☞), eller næsten hvid (f. *albopile*); lugt som våd linoliemaling eller harsk madolie. Hat 10-40 (-50) mm bred; sporer 7-9 (-11) x 5-6 (-8) µm, amyloide; ægcystider kølleformede med ret lange ± forgrenede vedhæng; udelukkende eller næsten udelukkende på egeved; almindelig, men sjældent vest for israndslinjen **nikkende huesvamp** (*Mycena inclinata*)
20. Hat lyst grårosa (☞); med jodagtig lugt (tjek efter opbevaring i æske) se rødlig huesvamp (*Mycena metata*), J63
Anderledes farvet og/eller med anden eller manglende lugt 21
21. På bark af levende træer eller enebærbuske 22
På førne eller ved basis af klitgræs-tuer (mest hjælme) 24
22. Frugtlegemer ± gullige til brune (☞); på enebær-grene se ene-huesvamp (*Mycena juniperina*), J5
Frugtlegemer ± vinrøde eller blålige (☞); på bark af løvtræer, sjældent på nåltræer 23
23. Frugtlegemer med vinrøde nuancer (☞). Hat 2,5-7 (-10) mm bred; sporer 8-11 x 8-10 µm (til 14 hos 2-sporede former); ægcystider med tynde, forgrenede vedhæng; især på egebark, hist og her **vinrød bark-huesvamp** (*Mycena meliigena*)
Frugtlegemer med gråblå nuancer (☞). Hat 2-12 mm bred; sporer 8-10,5 x 7,5-10 µm (til 13 x 12 hos 2-sporede former); på mange slags løvtræsbark, men også på ædelgran og enebær; almindelig **gråblå bark-huesvamp** (*Mycena pseudocorticola*)
24. Frugtlegemer meget små; hat ± kødrød (☞), under 2,5 mm bred; på egebladførne. Sporer 10-12,5 x 3,8-5 µm; ægcystider af pindsvintypen; hist og her, men sikkert overset i betydelig grad **blegrød huesvamp** (*Mycena smithiana*)
Frugtlegemer større og anderledes farvet 25

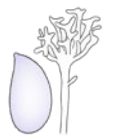
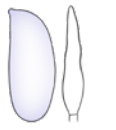
6. Analyser af arvemateriale viser, at *Mycena pura* s.l. omfatter en stribe arter, som endnu ikke er morfologisk udredte.

25. Frugtleger med grønlig (■ ■ ■) farver; på klitgræsser (især hjælme). Hat 5-20 (-25) mm bred; sporer (7,5-) 8-11 (-12,5) x (4,5-) 5-7 (-8,5) µm; ægcystider af pindsvinetypen; ret almindelig langs kyster med klitdannelse **klit-huesvamp** (*Mycena chlorantha*)
Frugtleger med andre farver og/eller anden økologi 26
26. På ved, inklusive hybenrose m.v.; med jodagtig lugt; ægcystider af pindsvinetypen 27
På førne/jord; lugt ikke markant; ægcystider uden eller med få vedhæng 28
27. Hat med olivengrønne (☉ ■ ■ ■) nuancer; stok som ung gråblå (■ ■ ■); ægcystider uden opsvulmede vedhæng. Hat 5-25 mm bred; sporer (7-) 8-9 x 4,5-6,5 µm, amyloide; ret almindelig, i mindre grad mod vest, ofte fremme sent på sæsonen **oliven-huesvamp** (*Mycena arcangeliana*)
Hat ± lædergul (☉ ■ ■ ■); ægcystider med opsvulmede spidser på vedhængene. Hat 5-20 (-30) mm bred; sporer 8-9 (-10) x 4,5-5 µm, amyloide; fortrinsvis på nåletræsved, fx ene; sjælden eller overset **cremehvid huesvamp** (*Mycena xantholeuca*)
28. Hat svagt tonet i lilla (☉ ■ ■ ■); sporer amyloide; ægcystider med uregelmæssige vedhæng se lyslilla huesvamp (*Mycena albidolilacea*), D13
Hat ± creme (☉ ■ ■ ■); sporer ikke-amyloide 29
29. Ægcystider spidst flaskeformede. Hat 5-25 mm bred; sporer 6,5-9 x 3-4,5 µm, ikke-amyloide; stokhyfer med kugleformede udvækster; mest i græsland, men også på førne i nåleskov; almindelig **hvidgul huesvamp** (*Atheniella flavoalba* s.l.)
Ægcystider flaskeformede. Stok ± lædergul; hat 3-6 mm bred, klokkeformet; sporer 8 x 2 µm, cylindriske; basidier 4-sporede; på jord (?) i ugødsket plæne; ej DK eller overset (dårligt kendt) **Hemimycena kamkeae**

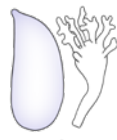
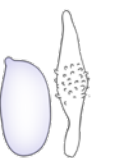
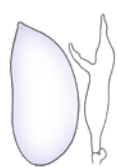
Nøgle H – klæbrige til slimede, grålige til brunlige arter

1. Hat tør, uden radiær struktur; stok med tykt slimlag. Hat (2-) 5-10 mm bred; sporer (8,5-) 9,5-11,5 (-12,5) x 4-5 (-6) µm, amyloide; hathud af ballonformede celler uden udvækster; på førne, fx blåbær, ofte i sure skovmiljøer; hist og her **slimfod** (*Roridomyces roridus*)
Hat og evt. stokoverflade slimet til klæbrig, som udtørret skinnende, ofte med ± radiær struktur 2
2. På tagrør se tagrør-huesvamp (*Mycena belliae*), I1
Ikke på tagrør 3
3. Lamelæg uden aftrækkelig slimtråd. Hat 7-15 mm bred; lameller nedløbende; hat- og stokoverflade hurtigt udtørrende; sporer 7-9 x 3,5-5 µm, amyloide; ægcystider af pindsvinetypen; på nåledække, især i fyrreplantager; hist og her, sjælden mod sydøst **fyrre-huesvamp** (*Mycena clavicularis*)
Lamelæg med aftrækkelig slimtråd 4
4. Lameller udpræget nedløbende; hathud med ± glatte hyfer. Hat 5-15 (-20) mm bred; sporer 7-9 (-11) x 3,5-4,5 (-5) µm, amyloide; ægcystider meget stærkt forgrenede; på nåledække; ret almindelig **klæbrig huesvamp** (*Mycena vulgaris*)
Lameller nedløbende med en tand; hathud med stærkt forgrenede hyfer. Hat 10-20 mm bred; sporer 8-9 x 4,5-5,5 µm, amyloide; ægcystider koralloide; typisk i ugødsket græsland; sjælden **Mycena pelliculosa**

Nøgle I – grålige til brunlige arter med nedløbende lameller

1. På tagrør stående i vand. Hat (4-) 10-20 (-25) mm bred; sporer 10,5-15,5 x (5-) 6-8,5 µm, amyloide; ægcystider kølleformede med få udvækster i toppen; formodentlig ret almindelig, ikke fundet i centrale dele af Jylland **tagrør-huesvamp** (*Mycena belliae*)
Ikke på tagrør stående i vand 2
2. Frugtleger ± klæbrigt se nøgle H
Frugtleger tørt 3
3. På star eller siv i sumpe og enge se nøgle F
Ikke på star eller siv i sumpe 4
4. Sporer amyloide; xxx; habitus anderledes 5
Sporer ikke-amyloide; lamelkødet reagerer ikke med jodreagens; habitus eventuelt som små grålige vokshatte (*Cuphophyllus*) 11
5. I tætte grupper på bregne-rhizomer (rodstængler); ægcystider af pindsvinetypen. Hat 3-7 mm bred; sporer 7-10 x 4,5-6 µm; ej DK eller overset **Mycena lohwaagii**
Ikke i tætte grupper på bregne-rhizomer; ægcystider kølleformede med forgrenede vedhæng eller flaskeformede med eller uden vorter . 6
6. Med store flade- og ægcystider 7
Uden markante fladecystider 8
7. Cystider med vorter nederst; lamelkød vinrødt med jodreagens. Hat 5-25 mm bred; lameller fjerne, brede, ± udrandede til noget nedløbende; sporer 7,2-10 x 4-5,5 µm, amyloide; med store æg- og fladecystider; på humus på magre overdrev eller på nåleførne; meget sjælden eller måske overset **bredbladet huesvamp** (*Mycena latifolia*)
Æg- og fladecystider flaskeformede uden vorter; lamelkød reagerer ikke med jodreagens se fnugfod (*Hydropus* m.fl.), nøgle L
8. På ved om vinteren
se vinter-huesvamp (*Mycena tintinnabulum*), J16
Voksested anderledes 9
9. På tørv eller direkte i sphagnum. Hat 7-12 mm bred; sporer 8-10,7 x 4-5,2 µm; ægcystider kølleformede med ± forgrenede tynde vedhæng; sjælden eller overset **tørvemos-huesvamp** (*Mycena concolor*)
På jord og førne i mere tørre habitater 10
10. Uden markant melagtig lugt; brunlig. Hat 5-15 mm bred; basidier 2-sporede; sporer 10,5-13 (-14) x 5-6,5 (-7) µm; ægcystider med lange, knudrede og forgrenede vedhæng; i sandet, ± kalkpåvirket, ugødsket græsland; sjælden **overdrevs-huesvamp** (*Mycena pseudopicta*)
Med markant mellugt; grålig. Hat 4-15 (-19) mm bred; basidier 2-4-sporede; sporer (2-sp.) 9-12,5 x 4,5-7 µm, (4-sp.) 7-10,5 x 3,5-6 µm, amyloide; ægcystider fint koralloidt forgrenede; på sur førne, mest i nåleplantager; ret almindelig **mel-huesvamp** (*Mycena cinerella*)
11. På jord og førne 12
På ved, inkl. bark af levende løvtræer 13
12. Hat ensfarvet gråhvid til lysegrå (☉ ■ ■ ■); ægcystider minder om basidioler og kan være ± fraværende. Hat 5-20 mm bred; sporer (5,5-) 7-9,5 (-10) x (3-) 3,5-5 µm; i mosrige plæner og græsland; hist og her mod øst og nord, men fraværende vest for israndslinjen **voks-huesvamp** (*Hemimycena mairei*)
Hat med ± mørk midte (☉ ■ ■ ■); ægcystider talrige, often knottede, både tilspidsede og med hoveder. Hat 5-20 mm bred; sporer (5-) 5,5-8,5 x 3-4,5 µm; i græsland; meget sjælden eller overset **snusket huesvamp** (*Hemimycena sordida*)

13. Sporer næsten-kugleformede (Q under 1,2); hat hvidlig, lyst træbrun til lyst gråoliven. Hat 2-10 mm bred; sporer (7-) 8-9 (-11) x 6,5-8 (-9,2) µm; ægcystider kølle- til bredt flaskeformede; på ± mosdækket løvtræsbark; meget sjælden. **hvidlig huesvamp (*Phloeomana alba*)**
Sporer mere aflange (Q over 1,2); hat mørkere (☞ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■) . . . 14
14. Frugtlegeme gråbrunt til lyst læderbrunt (■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■); lameller lysebrune (☞ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■); spore-Q under 1,5. Hat (2-) 4-10 (-12,5) mm bred; sporer 7-11 x 5,5-8,5 (-9,5) µm; ægcystider flaskeformede med uregelmæssig hals; hathud med pålejet pigment; næsten udelukkende på nåletræsbark; hist og her, tilsyneladende nordlig. **brunbladet huesvamp (*Phloeomana clavata*)**
Frugtlegeme gråligt til hvidligt gråt (■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■); lameller hvidlige til grålige (☞ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■), men aldrig med brune nuancer; spore-Q over 1,5. Hat 2-10 mm bred; sporer 7,5-10 (-11) x 4,5-6 µm; ægcystider smalt flaskeformede til bugtet-cylindriske; hathud uden pålejet pigment; på både løv- og nålebark og ved; meget almindelig, ikke mindst i sumpskove. **kvist-huesvamp (*Phloeomana speirea*)**

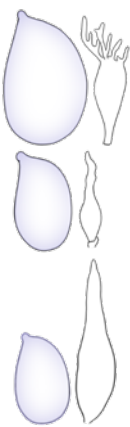

Nøgle J – grålige og brunlige arter med tør hat, ikke nedløbende lameller og uden ornamenterede sporer eller makroskopisk påfaldende cystider.

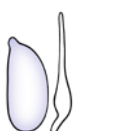
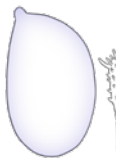
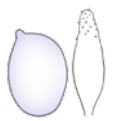
1. Sporer ± kugleformede 2
Sporer mere aflange 9
2. Stok med fine sorte punktsskæl
se mørkprikket frugfod (*Pseudohydrops floccipes*), L7
Stok glat eller med hvide, korte hår 3
3. På jord; frugtlegeme relativt kødfuldt
se glatsporet dughat (*Mycenella salicina*), L7
På bark af typisk levende løvtræer, men også ene m.v. 4
4. Sporer ikke-amyloide; frugtlegemer hvidlige med grålig stribning og hatmidte (☞ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■)
se hvidlig huesvamp (*Phloeomana alba*), I13
Sporer amyloide; frugtlegemer mere pigmenterede 5
5. På enebær; frugtlegemer ± gullige, okkerbrune til brune (■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■). Hat (1-) 2,5-8 mm bred; sporer 8,8-12,3 x 8,1-10,5 µm (lidt større fra 2-sporede basidier), amyloide; ægcystider med stærkt forgrenede tynde vedhæng; hist og her og lokalt almindelig mod nord i landet; sjælden eller fraværende mod syd. **ene-huesvamp (*Mycena juniperina*)**
På løvtræsbark og/eller med andre farver 6
6. Hat med gråblå (☞ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■) nuancer
se gråblå bark-huesvamp (*Mycena pseudocorticola*), G23
Hat med brunlige til svagt vinrøde nuancer (☞ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■) . . . 7
7. Ægcystider med korte udvækster. Hat brunlig til næsten hvid med alderen, uden vinrødt islæt, 2-7 mm bred; sporer 7-9 x 6,5-9 µm; ægcystider af pindsvinetypen; meget sjælden eller overset
olivenbrun bark-huesvamp (*Mycena supina*)
Ægcystider med ægcystider med tynde, fingrede og forgrenede vedhæng 8
8. Sporer 6-9 x 6-8 µm. Hat 3-6 mm, brungrå; sporer amyloide; på bark af forskellige løvtræer; ej DK ***Mycena pachyderma***
Sporer 8-11 x 8-10 µm (evt. til 14,5 µm hos 2-sporede former)
se vinrød bark-huesvamp (*Mycena meliigena*), G23

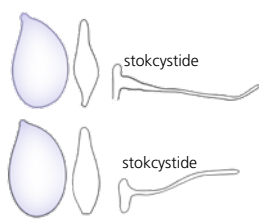
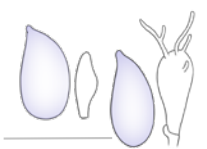
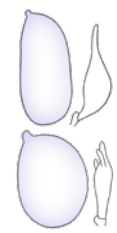
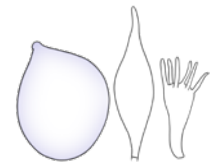
9. På døde grene og stammer 10
På bark på levende træer, på brandpletter, førne (inkl. liggende kviste), i tørvemos eller i tørvejord 28
10. Med markant lugt af salpetersyre eller svømmebad 11
Lugt ikke erkendbar eller anderledes 15
11. Hatoverflade kyssepositiv; lugt markant 12
Hatoverflade ikke kyssepositiv; lugt markant til svag 13
12. Primært i foråret; basidier 2-sporede. Ofte få sammen; hat 10-45 mm bred; sporer 9-15 (-17,5) x 7-10 (-11) µm; ægcystider flaskeformede til kølleformede med få fingre fra toppen; i nåleplantager; hist og her **tidlig huesvamp (*Mycena silvae-nigrae*)**
Især sommer-efterår; basidier 4-sporede. Frugtlegemer ofte i knipper; hat 10-30 mm bred; sporer 9-11,5 x 5,5-6,5 µm; ægcystider ± flaskeformede; på nåletræsstammer og stubbe; hist og her, sjælden eller fraværende mod sydvest **stinkende huesvamp (*Mycena stipata*)**
13. Som en skørkødet udgave af toppet huesvamp med sølvskinnende hat; hat- og stokoverfladehyfer uden udvækster. Lugt hurtigt forsvindende; hat 15-60 mm bred; sporer 8-11,2 x 5,2-7 mm (4-sp.); ægcystider kølle- til flaskeformede; på løvtræ i muldede skove, især i forsommeren; sjælden eller overset, ikke kendt vest for israndslinjen **vår-huesvamp (*Mycena niveipes*)**
Habitus anderledes og overfladehyfer med udvækster 14
14. Lugt kraftig; stok ikke specielt vandholdig; stokoverflade med opblæste endeceller/stokcystider . . . se klor-huesvamp (*Mycena leptcephala*), pkt. 45
Lugt svag og forsvindende; stok meget vandholdig; stokoverflade uden opblæste elementer . . . se sommer-huesvamp (*Mycena abramsii*), pkt. 43
15. Stokoverflade med små brune fiberskæl
se mørk frugfod (*Mycopan scabripes*), L10
Stokoverflade uden mørke fibre eller skæl 15
16. I vinterhalvåret, i store knipper; lameller noget nedløbende; sporer 4,5-6,5 x 2-3 µm. Hat 5-26 mm bred; hatoverflade kyssepositiv; ægcystider kølleformede med forgrenede, tynde vedhæng; på løvtræsstammer og stubbe, især øst for israndslinjen; ret almindelig **vinter-huesvamp (*Mycena tintinnabulum*)**
Mest i sommerhalvåret, enlig eller i knipper; lameller ikke nedløbende; sporer større 17
17. Stok ± sølvskinnende, med længdefurer. Hat 20-45 mm bred; stok sej og elastisk; sporer 8-10,5 x 5,5-7,5 µm; ægcystider ± flaskeformede, typisk med nogle få fingeragtige forgreninger; på løvtræ, også begravede pinde; almindelig **mangestribet huesvamp (*Mycena polygramma* var. *polygramma*)**
Stok ikke udpræget sølvskinnende og uden markante længdefurer . . 18
18. Med jodagtig lugt ved udtørring; med pindsvinecystider 19
Uden sådan lugt og med simple eller mere forgrenede cystider . . . 22
19. Hat hurtigt lysere end stokken 20
Hat grå eller eventuelt rødlig med alderen 21
20. Ægcystider med ± cylindriske vedhæng
se oliven-huesvamp (*Mycena arcangeliana*), G27
Ægcystider med i spidsen opsvulmede vedhæng
se cremehvid huesvamp (*Mycena xantholeuca*), G27
21. Hat lillabrun (☞ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■) med alderen, ikke markant rimet-dugget se rødlig huesvamp (*Mycena metata*), pkt. 63
Hat ikke rødlig med alderen, ofte rimet-dugget
se jod-huesvamp (*Mycena filopes*), pkt. 63

22. På ± mindre begravede småpinde; med meget elastisk, under 2 mm tyk stok se blankstokket huesvamp (*Mycena vitilis*), pkt. 56
På større veddimensioner; stok ± skrøbelig og tykkere 23
23. Med frugtagtig (æbleagtig) lugt ved gennemskæring. Hat 20-50 mm bred, ± lædergul; udsen melsmag; sporer 8-10 x 5,5-6,5 (-7,5) µm, amyloide; på ved af løvtræer (kendt fra bøg); ej DK *Mycena romagnesiana*
Lugt ikke frugtagtig 24
24. Hat- og stokoverfladehyfer uden udvækster
..... se vår-huesvamp (*Mycena niveipes*), pkt. 12
Hat- og stokoverfladehyfer med udvækster 25
25. Med store flaske- til tenformede æg- og fladecystider med fine pigge på den øvre del. Enligt eller i småknipper; hat (4-) 10-25 mm bred; sporer 7-10 x 6-7,5 µm, amyloide; i gamle løvskove på egestammer og stubbe; meget sjælden, ikke kendt vest for israndslinjen
naturskovs-huesvamp (*Mycena silvae-pristinae*)
Med mindre, ± forgrenede cystider 26
26. Stok med lyse fibre i hele længden; lugt ± af linolie
..... se nikkende huesvamp (*Mycena inclinata*), G19
Stok glat 27
27. Typisk med rødbrune misfarvninger som pletter og plamager; sporer 7,5-10 x (4,5-) 5-6 µm (4-sp.). Frugtlegemer seje; hat 10-45 mm bred; ægcystider smalle til brede med uregelmæssige udvækster; i store knipper på stubbe, især eg, sjældent på nåletræ; ret sjælden og fraværende vest for israndslinjen
rødpletet huesvamp (*Mycena maculata*)
Frugtlegemer uden rødbrune misfarvninger, men lameller typisk lyserøde med alderen; sporer 9-12 x 6-9 µm (2- ell. 4-sp.). Hat 20-60 mm bred; stok meget sej; enligt eller i småknipper; ægcystider kølleformede med mange, ± forgrenede, tynde vedhæng; især på løvtræ, ikke mindst eg; meget almindelig
toppet huesvamp (*Mycena galericulata*)
28. I tørvemos 29
På bark på levende træer, på brandpletter, førne (inkl. liggende kviste) eller i tørvejord 32
29. Frugtlegemer ret store, meget seje; med kølleformede ægcystider med mange vedhæng. Rodslående i tørvejord eller i tørvemos, også på brandpletter på hedejord; hat 10-40 mm bred; sporer 9-17,5 x 6-8,5 µm (2- eller 4-sp.), amyloide; hist og her
brusk-huesvamp (*Mycena megaspora*)
Frugtlegemer mere spinkle og mindre seje; ægcystider tilspidsede eller fraværende 30
30. Uden ægcystider; på døde partier af tørvemos; sporer ikke-amyloide
..... se tørvemos-gråblad (*Sphagnurus paluster*), s. 162
Med tilspidsede ægcystider; rodslående i tørvemos; sporer amyloide 31
31. Hat 4-10 mm bred; sporer 7-9 x 3-4,5 µm. Ægcystider mest brændehårsformede, glatte eller med udvækster; stok med tilsvarende brændehårsformede cystider (hår), især i toppen; i tørvemos og på liggende småkviste; ej DK
Mycena dasypus
Hat 10-25 mm bred; sporer 10-14 x 5-6 µm
..... se hvidmælket huesvamp (*Mycena galopus*), C3
32. Stok dybt rodslående 33
Stok ikke dybt rodslående 34
33. Stok dybt rodslående i kalkholdig jord; sporer ikke-amyloide. Hat 6-15 mm bred; sporer (7-) 8-11 (-13) x (5-) 6-8 (-9) µm; ægcystider smalle, ± cylindriske; i kalkgræsland; sjælden, ikke kendt vest for israndslinjen
mørkpuklet huesvamp (*Phloeomana atropapillata* s.l.)
Stok rodslående i tørve tørvejord eller på brandpletter; sporer amyloide
..... se brusk-huesvamp (*Mycena megaspora*), pkt. 29

34. På bark af levende træer 35
På førne, inkl. blade, nåle, småkviste i førnelaget etc. 40
35. Med tilspidsede cystider og cystider med smalle vedhæng; smag bitter se galde-huesvamp (*Mycena erubescens*), C2
Med andre cystider; smag mild 36
36. Med amyloide sporer; lameller ± smalt tilhæftede 37
Med ikke-amyloide sporer; lameller smalt tilhæftede til nedløbende 38
37. Ægcystider brede med lille spidst næb; stokbasis udskiller en masse klar væske se sommer-huesvamp (*Mycena abramsii*), pkt. 43
Ægcystider med nogle få knudrede fingre; stok uden markant væskeindhold. Hat 5-10 mm bred; stok stort set ustribt; sporer som hos f. *polygramma*; på mosdækket bark; sjælden eller overset
Mycena polygramma* f. *pumila
38. Frugtlegemer lysebrune, ± ensfarvede, inklusive lamellerne; spore-Q i gns. 1,2-1,3; med pålejret pigment i hathuden
..... se brunbladet huesvamp (*Phloeomana clavata*), I14
Lameller lysere end resten af frugtlegemet; spore-Q-gns. 1,3-1,9; uden pålejret pigment 39
39. Lameller ± tydeligt nedløbende; spore-Q-gns. over 1,8; ægcystider meget smalle se kvist-huesvamp (*Phloeomana speirea*), I14
Lameller ikke nedløbende; spore-Q under 1,4; ægcystider ± kølleformede. Hat 2-10 mm bred; sporer 7-9,5 x 5-7 µm; især på bark af levende træer; almindelig
sen huesvamp (*Phloeomana hiemalis*)
40. På løvtræsblade 41
På anden form for førne 45
41. Hat over 5 mm bred 42
Hat under 3 mm bred 43
42. Ofte i knipper; med jordslået ram lugt; med pindsvinecystider
..... se grågul huesvamp (*Mycena flavescens*), J59
Ikke i knipper; lugt svagt melagtig; med kølleformede cystider med koralloide udvækster. Hat 10-25 mm bred; sporer 8-11 x 3,5-5 µm, amyloide; på bølgebladførne; sjælden eller overset, ikke kendt vest for israndslinjen
bøgeløv-huesvamp (*Mycena fagetorum*)
43. Kun stoktopp grå (unge eksemplarer); primært på bøgeblade
..... se trådfin huesvamp (*Mycena capillaris*), B9
Frugtlegemer mere grålige, inkl. på hatten; på andre løvblade 44
44. På pileblade. Frugtlegemer meget små, kan blege til næsten hvidt; hat 1-3 mm bred; sporer 7-9,5 x 4,5-6 µm, amyloide; ægcystider ± kølleformede til bredt flaskeformede, korte; meget sjælden eller overset
pileblads-huesvamp (*Mycena terena*)
På birke- og egeblade se frynseskvivet huesvamp (*Mycena mucor*), A12
45. Med markant lugt af salpetersyre (nitros) eller svømmehal 46
Uden sådan lugt 51
46. Stok med lange cystider (hår) 47
Stok ikke med lange cystider 48
47. Stok med lange, basalt tykvæggede cystider (hår). Hat 6-20 mm bred; sporer 8-10,5 x 4,5-6 µm; ægcystider ± flaskeformede; formodentlig hist og her
***Mycena scirpicola*?**
Stok ± glat eller med tyndvæggede lange hår. Hele frugtlegemet meget dugget; hat 5-17 mm bred; sporer 7-11 x 4-5,5 µm, amyloide; ægcystider kølle- til bredt flaskeformede; på førne under ene; meget sjælden eller overset
dugget huesvamp (*Mycena cretata*)

7. Det er usikkert om dette er en god art eller blot en afvigende *M. leptcephala*.

48. Ægcystider med spidst næb på en bred krop. Hat 10-25 (-40) mm bred; sporer 7,5-13 x 4-6,5 µm, Q 1,6-2,1, amyloide; stokhyfer med korte udvækster; på førne og ved; ret almindelig, men meget sjælden vest for israndslinjen
sommer-huesvamp (*Mycena abramsii*)

49. Hathud med brede, opsvulmede endeceller med fingre. Hat op til 20 mm bred, grålig til mørkt gråbrun; sporer 9,5-11 (12,5) x 5-6,5 µm, Q-gns. ca. 1,8, amyloide; ægcystider tenformede; i førne under pil; meget sjælden
Mycena austera
Hathud med smalle, fingrede endeceller 50

50. Stokoverflade med opsvulmede, uregelmæssigt formede endeceller (stokcystider); ægcystider ± kølleformede til tenformede. Hat 5-25 mm bred; sporer 8-11 x 4-6 µm, Q 1,6-2,1, amyloide; på førne inkl. træflis; meget almindelig
klor-huesvamp (*Mycena leptocephala*)
Stokoverflade med simple endeceller 51

51. Stokhyfer uden udvækster. Hat 7-30 mm bred; sporer 7-9 x 4,5-6 µm, amyloide, Q 1,3-1,7; ægcystider flaskeformede med lang cylindrisk hals; lugt kan mangle; kendt fra enebæroverdrev; meget sjælden eller overset
Mycena parca
Stokhyfer med udvækster. Lugt noget ræddikeagtig, men kan opfattes som salpetersyreagtig se plæne-huesvamp (*Mycena aetites*), pkt. 50

52. Med brede, ± udrandede lameller; med store æg- og fladecystider med vorter nederst se bredbladet huesvamp (*Mycena latifolia*), 17
Lameller ikke markant brede og udrandede; cystider uden basale vorter 53

53. Stok frugget i hele længden; frugtleger med rødplettede med alderen. Hat 20-50 mm bred; sporer 8,5-12 x 4-5 (-6) µm; ægcystider store, kølleformede, med eller uden lidt uregelmæssige udvækster; primært på nåletræsforne, gerne på lidt muldet bund; almindelig øst for israndslinjen, sjælden vest for
brunpletet huesvamp (*Mycena zephirus*)
Stok glat, dugget eller håret; ikke markant rødpletet med alderen 54

54. Med simple eller fingrede ægcystider 55
Med pindsvinecystider 58

55. Ægcystider brændehårsformede se *Mycena dasypus*, pkt. 31
Ægcystider kølleformede 56

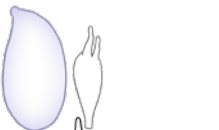
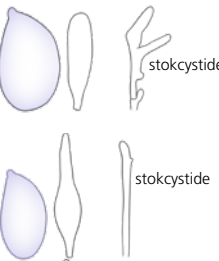
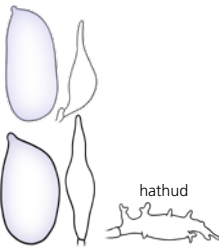

56. Stok blank, lys og meget elastisk; på begravede småkviste i løvskov. Uden markant lugt; hat 6-22 mm bred; sporer 10-12 x 5,5-7,5 µm, Q 1,6-2,1; ægcystider kølleformede med en til flere lange fingre øverst; øskner fortrinsvist fraværende; meget almindelig
blankstokket huesvamp (*Mycena vitilis*)
Stok dugget, grå og skør; i plæner m.v. 57

57. Hathud med brede, opsvulmede endeceller med fingre se *Mycena austera*, pkt. xxx
Hathud med smalle, fingrede endeceller. Hat 10-35 mm bred; lugt ± ræddikeagtig; sporer 7-11 x 5-6,5 µm, Q 1,5-2,1; ægcystider ± flaskeformede, eventuelt med få fingre øverst; almindelig
plæne-huesvamp (*Mycena aetites*)

58. Med timeglasformede pindsvinecystider og lugt pelargonie-agtig. Frugtleger mørkt gråbrune; hat 5-22 mm bred; sporer (7,5-) 8-9 (-10,5) x (3,5-) 4-5 µm, Q 1,6-2,1, amyloide; på nåleforne; sjælden eller overset
pelargonie-huesvamp (*Mycena septentrionalis*)
Uden indsnøring på cystiderne; lugt anderledes 59

59. Lugt jordslået; hat lysere end den ± mørkegrå stok; ægcystider store og ballonformede. Hat 5-15 mm bred; sporer 7,5-10 x 4-5 µm, Q 1,5-2,2, amyloide; i både skov og halvåbne naturtyper; almindelig
grågul huesvamp (*Mycena flavescens*)
Lugt ubetydelig eller jodagtig ved indtørring 60

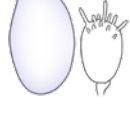
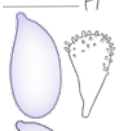
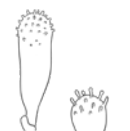
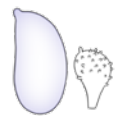

60. Frugtleger meget små med under 17 hele lameller; basidier 1-2-sporede; uden markant lugt. Hat 2-5 (-9) mm bred; sporer 9-12 x 4,5-6,5 µm, amyloide; ægcystider 15-30 µm lange; typisk på små forveddede dele i førnelaget, ofte på rig bund; hist og her, men overses let, sjælden vest for israndslinjen
krat-huesvamp (*Mycena mirata*)
Frugtleger større med flere hele lameller; basidier mest 4-sporede; med ± udpræget jodagtig lugt ved udtørring 61

61. Med creme til svagt oliven (☐) hatte og mørkere stokke 62
Frugtleger med brungrå, rødgrå til brunrosa (☐) nuancer 63

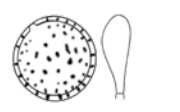
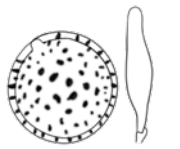
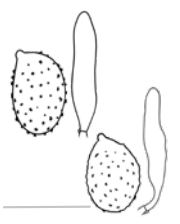
62. Cystider med ± cylindriske vedhæng se oliven-huesvamp (*Mycena arcangeliana*), G27
Cystidevedhæng opsvulmede i spidserne se cremehvid huesvamp (*Mycena xantholeuca*), G27

63. Mange ægcystider med en stilk; hat med ± lyserødt skær. Sporer 8-12,5 (-14,5) x 5-6,5 µm (2-sp.), 8,5-12 x 4,5-6,5 µm (4-sp.); mest på nåletræsforne; meget almindelig
rødlig huesvamp (*Mycena metata*)
De fleste ægcystider siddende; hat uden lyserødt skær, ofte grådugget. Sporer 9-11,5 x 5,5-6,5 µm (2-sp.), 8-9 x 5,5-6,5 µm (4-sp.); på førne, ofte på forstyrret bund i vejkanter, men også i overdrevsvegetation; meget almindelig
jod-huesvamp (*Mycena filipes* s.l.)

Nøgle K – grålige til brunlige arter med ornamenterede, ikke-amyloide sporer

- 1. Sporer ellipsoidiske 2
Sporer kugleformede eller næsten-kugleformede 5
- 2. Med ± kølleformede ægcystider 3
Uden ægcystider 4
- 3. På rådne thalli af skjoldlav. Hat 7-35 (-50) mm bred, ofte lyst gulbrun, men også mere grålig; lugt melagtig; sporer (6-) 7-8,5 (-9) x (4-) 4,5-5 (-6) µm, fint vortede; i ret åbne, ofte hedeagtige habitater; ret almindelig, men overses let, mest fundet kystnært **skjoldlav-gråhat (Gamundia xerophila)**
På førne, primært under nåletræer. Hat typisk lyst gråbrun til brungrå, 7-20 mm bred; lugt ubetydelig; sporer formodentlig ± som hos *G. xerophila*; formodentlig hist og her **førne-gråhat (Gamundia striatula)**
- 4. Sporer noget uregelmæssige med grove pukler
se pukkelsporet gråblad (*Sagaranelia gibberosa*), s. 162
Sporer næsten-kugleformede til bredt ellipsoidiske, fint piggede
se kvælstof-gråblad (*Sagaranelia tylicolor*), s. 162
- 5. Stok ikke påfaldende dunet; sporer fint ornamenterede, dobbeltvægede med indre ornament; apikulus af normal størrelse 6
Stok påfaldende dunet; sporer med grove udvækster, ret tykvægede, men ikke dobbeltvægede; apikulus meget fremtrædende 8
- 6. På jord i græsland; sporer 8-12 µm diam; med øskner. Hat 10-20 (-30) mm bred; ægcystider cylindriske til tenformede eller smalt kølleformede; meget sjælden eller overset, ikke fundet vest for israndslinjen
kuglesporet gråhætte (Fayodia bisphaerigera)
På brandpletter eller tørvejord; sporer mindre; uden øskner 7
- 7. På brandpletter, med 14-16 hele lameller; stok op til 1,5 mm tyk. Hat (2-) 5-10 (-15) mm bred; sporer kugleformede eller næsten-kugleformede, 6-8,5 x 6-8 µm; ægcystider flaske- til tenformede; meget sjælden
kul-gråhætte (Fayodia anthracobia var. anthracobia)
På tørvejord, med 16-20 hele lameller, stok op til 0,5 mm tyk. Hat 2-10 mm bred; sporer kugleformede eller næsten-kugleformede, 6-8,5 x 6-8 µm; meget sjælden **Fayodia anthracobia var. bisphaerella**
- 8. Æg- og fladecystider overvejende med penselagtige spidser. Hat 3-8 (-15) mm bred; sporer 6-8 x 5,5-8 µm, ikke-amyloide; på ved og førne, gerne fugtige steder, fx i startuer; hist og her
stjernesporet dughat (Mycenella lasiosperma)
Æg- og fladecystider med afrundet eller kegleformet top 9
- 9. Æg- og fladecystider ± tenformede med en dut i toppen; tørret materiale typisk med små røde pletter på lamellerne. Hat 5-25 mm bred; sporer 4,5-6 x 4,5-5,5 µm; mest i næringsrige løvskove, sjældnere i kalkgræsland; ret sjælden og ikke kendt vest for israndslinjen
rødprikket dughat (Mycenella trachyspora)
Æg- og fladecystider ± flaskeformede; tørret materiale udvikler ikke røde pletter. Hat (5-) 10-30 mm bred; sporer 6-9,5 x 5-8 µm, ikke-amyloide; mest i næringsrige løvskove, sjældnere i kalkgræsland; ret sjælden og ikke kendt vest for israndslinjen
mos-dughat (Mycenella bryophila)

Nøgle L – grålige til brunlige arter med glatte sporer og meget store fladecystider

- 1. Frugtlegerne sortner i alle dele. Hat 10-30 mm bred; sporer 4-6 x 3-5,5 µm, amyloide; på nåletræ; ej DK
sortnende fnugfod (Hydropus atramentosus)
Frugtlegerne sortner ikke 2
- 2. Lamelæg brunlig; lameller nedløbende. Hat 5-30 mm bred; sporer 6-8 (-9) x 3,5-5 µm, amyloide; på nåletræ; ej DK
brunægget fnughat (Hydropus marginellus)
Lamelæg som fladen; lameller med variabel tilhæftning 3
- 3. Lameller tydeligt nedløbende; sporer amyloide. Ligner en lille grålig vokshat (*Cuphophyllus*); sporer 7,5-11 x 4-6 µm; 1-4-sporede; i klitlavninger, strandenge med engmyrer og lignende steder; meget sjælden
nedløbende fnugfod (Hydropus moserianus)
Lameller ± smalt tilhæftede eller udrandede; sporer amyloide eller ej 4
- 4. Lugt kraftig ræddikeagtig; sporer amyloide
se skær huesvamp (*Mycena pura* s.l.), G9
Lugt ikke ræddikeagtig; sporer amyloide eller ej 5
- 5. Sporer kugleformede til næsten trekantede, ikke-amyloide 6
Sporer ± ellipsoidiske eller pølseformede, amyloide eller ej 7
- 6. På jord; stok med hvidlige dun. Hat 5-21 mm bred; æg- og fladecystider flaske- til tenformede, 70-80 µm lange; sporer 5-7 x 5-6,5 µm, eventuelt kantede eller rombeformede, glatte eller med en enkelt eller to udvækster; på kalkholdig jord i krat og mere åbne habitater; sjælden eller overset, ikke kendt vest for israndslinjen
glattporet dughat (Mycenella salicina)
På ved; stok med tydelige, men små mørke punktskæl (lup!). Hat 5-20 (-25) mm bred; æg- og fladecystider ± ampul- til kølleformede, op til 80 (-100) µm lange; sporer kugleformede, 5-7 µm; på løvtræsved i fugtige skove; meget sjælden, kun øst for israndslinjen
mørkprikket fnugfod (Pseudohydropus floccipes)
- 7. Med fjerne, brede, ± udrandede lameller; med store æg- og fladecystider med vorter nederst; lamelkød vinrødt med jodreagens
se bredbladet huesvamp (*Mycena latifolia*), I7
Lameller ikke markant brede, fjerne og udrandede; cystider uden basale vorter; lamelkød reagerer ikke med jodreagens 8
- 8. Sporer pølseformede, ikke-amyloide. Hat lysebrun til brungul, 10-50 (-80) mm bred; stok hvidlig; lamelæg udpræget bølget; sporer 6,5-10 x 2,5-4,5 µm; i muldrige løvskove, hæftet til små træstykker, eventuelt rodslående; fra maj til ud på efteråret, hist og her øst for israndslinjen
vår-fnugfod (Hydropodia subalpina)
Sporer ikke pølseformede, amyloide eller ej 9
- 9. Sporer ikke-amyloide. Hat 10-37 mm bred, kegle- til klokkeformet, glat, ± gråbrun; sporer 8-9,5 x 4,5-5,5 µm; beskrevet fra førne i fyrreskov; ej DK
Hydropus conicus
Sporer amyloide. Hat 10-45 mm bred, ofte ret kødfuld, gråbrun til næsten sort; sporer 7-10,5 x 4,5-7,5 µm; basidier 1-4-sporede; med eller uden markante hatcystider og med utydeligt til tydeligt pålejret pigment i hathuden; på jord og godt nedbrudt ved, sjældent i startuer; sjælden eller overset
mørk fnugfod (Mycopan scabripes)

